TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đề xuất thành lập Khu thương mại tự do tại thành phố Hải Phòng

11:56 13/05/2025

Việc thành lập "Khu thương mại tự do tại Hải Phòng" nhằm thu hút đầu tư, tài chính, thương mại, dịch vụ thúc đẩy xuất khẩu, công nghiệp, nghiên cứu phát triển và thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao.

Sáng 13/5, Bộ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Văn Thắng, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ báo cáo Quốc hội Tờ trình dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thay thế Nghị quyết số 35/2021/QH15 ngày 13/11/2021 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Hải Phòng.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn chủ trì phiên họp sáng 13/5. (Ảnh: TTXVN)

Thu hút đầu tư, tài chính, thương mại, dịch vụ

Đại diện Chính phủ cho biết sơ kết 05 năm thực hiện Nghị quyết số 45-NQ/TW của Bộ Chính trị đã chỉ ra rằng thành phố Hải Phòng đã đạt được một số kết quả

nổi bật về phát triển kinh tế, xã hội, tốc độ tăng trưởng kinh tế luôn đạt mức cao ; khẳng định vai trò là động lực phát triển kinh tế đóng góp cho phát triển tam giác kinh tế Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh, phát triển liên kết vùng đồng bằng sông Hồng (ĐBSH) nói riêng và cả nước nói chung.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn những tồn tại, hạn chế như: Đóng góp cho cả nước chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế; quy mô kinh tế, cơ cấu nguồn thu chưa bền vững chủ yếu dựa vào đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI); quy hoạch, đô thị, đất đai, kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội chưa đồng bộ; khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo chưa thực sự đột phá…

Vì vậy, việc ban hành Nghị quyết mới thay thế Nghị quyết số 35/2021/QH15 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Hải Phòng để khơi thông các điểm "nghẽn," tạo đột phá, có sức lan toả lớn trong vùng đồng bằng Sông Hồng và đóng góp lớn hơn vào mục tiêu tăng trưởng cao trong giai đoạn 2026-2030 của cả nước là cần thiết và phù hợp với mục tiêu Bộ Chính trị đã đặt ra tại Nghị quyết số 45-NQ/TW, Kết luận số 96-KL/TW.

Đi vào nội dung cụ thể, theo Bộ trưởng Nguyễn Văn Thắng, Dự thảo Nghị quyết của Quốc hội quy định 06 nhóm chính sách lớn với 41 chính sách cụ thể, bao gồm: Quản lý đầu tư (02 chính sách); Quản lý tài chính, ngân sách nhà nước (04 chính sách); Quản lý quy hoạch, đô thị, tài nguyên và môi trường (09 chính sách); Quản lý khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo (08 chính sách); Thu nhập của cán bộ, công chức, viên chức thuộc thành phố Hải Phòng quản lý (01 chính sách); Thành lập và các cơ chế, chính sách trong Khu Thương mại tự do tại thành phố Hải Phòng (17 chính sách).

Đơn cử, về quản lý đầu tư, đề xuất 2 chính sách mới, cụ thể, Khoản 1 Điều 4 quy định: "Phân cấp, phân quyền cho Ủy ban Nhân dân thành phố Hải Phòng trong chấp thuận chủ trương, điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án đầu tư xây dựng bến cảng, khu bến cảng có quy mô vốn đầu tư từ 2.300 tỷ đồng trở lên thuộc cảng biển Hải Phòng."

Theo đại diện cơ quan soạn thảo, chính sách này sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho địa phương chủ động, linh hoạt, thu hút các nhà đầu tư vào đầu tư xây dựng các khu bến cảng theo quy hoạch được duyệt trong thời gian sớm nhất; sớm đưa các dự án vào vận hành khai thác; tạo nguồn thu cho ngân sách nhà nước.

Tiếp đến, Khoản 2 Điều 4 quy định: "Ủy ban nhân dân Thành phố tổ chức quản lý, bảo trì các tuyến đường thủy nội địa quốc gia qua địa bàn Thành phố; quản lý hoạt động cảng, bến thủy nội địa trên tuyến đường thủy nội địa quốc gia qua

địa bàn Thành phố và sử dụng nguồn ngân sách địa phương kết hợp với các nguồn vốn hợp pháp khác theo quy định của pháp luật để thực hiện," nhằm giúp thành phố Hải Phòng chủ động đầu tư nâng cấp hạ tầng, tăng năng lực vận tải thủy, nâng cao năng lực xếp dỡ hàng hóa và vận tải hành khách thúc đẩy kinh tế.

Đáng chú ý, cơ quan soạn thảo đề xuất: "Thành lập Khu thương mại tự do tại thành phố Hải Phòng" là khu vực có ranh giới địa lý xác định, được thành lập để thực hiện thí điểm các cơ chế, chính sách đặc thù vượt trội, mang tính đột phá nhằm thu hút đầu tư, tài chính, thương mại, dịch vụ thúc đẩy xuất khẩu, công nghiệp, hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D) và thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao.

Khu Thương mại tự do Hải Phòng được tổ chức thành các khu chức năng: Khu sản xuất, khu cảng và hậu cần cảng - logistics, khu thương mại - dịch vụ và các loại hình khu chức năng khác theo quy định của pháp luật.

Bộ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Văn Thắng trình bày Tờ trình dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thay thế Nghị quyết số 35/2021/QH15 ngày 13/11/2021 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Hải Phòng. (Ảnh: An Đăng/TTXVN)

Dự thảo Nghị quyết đề xuất phân cấp cho Ủy ban nhân dân Thành phố quyết định thành lập, mở rộng, điều chỉnh ranh giới Khu Thương mại tự do Hải Phòng gắn với Khu kinh tế Đình Vũ-Cát Hải, Khu kinh tế ven biển phía Nam Hải Phòng

tương tự như khu công nghiệp.

Chính sách này tạo hành lang pháp lý cho Khu Thương mại tự do Hải Phòng để thực hiện thí điểm các cơ chế, chính sách đặc thù vượt trội, mang tính đột phá nhằm thu hút đầu tư, tài chính, thương mại, dịch vụ thúc đẩy xuất khẩu, công nghiệp, hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D) và thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao.

Bên cạnh đó, việc phân cấp cho Ủy ban Nhân dân thành phố Hải Phòng quyết định thành lập là phù hợp chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân quyền tại Nghị quyết 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 tại Hội nghị lần thứ 6 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII và chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền với phương châm "địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm" tại Hội nghị lần thứ mười Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XIII.

Nhằm đẩy mạnh thu hút đầu tư, thúc đẩy sản xuất kinh doanh trong Khu Thương mại tự do thế hệ mới Hải Phòng, dự thảo Nghị quyết quy định một số chính sách đặc thù ưu đãi: Đơn giản hóa thủ tục hành chính trong thủ tục đầu tư, kinh doanh; thủ tục xuất nhập khẩu; thủ tục xuất nhập cảnh, tạm trú và giấy phép lao động; Thủ tục đất đai, đầu tư xây dựng; Tối ưu hóa ưu đãi đầu tư về tiền thuê đất, thuê mặt nước, thuế; Hoạt động đầu tư, kinh doanh khác trong Khu Thương mại tự do và cho phép chi nhánh ngân hàng nước ngoài được mở phòng giao dịch trong Khu Thương mại tự do ngoài trụ sở chi nhánh.

Bên cạnh đó, để thực hiện thí điểm cơ chế "một cửa, tại chỗ" đối với Khu Thương mại tự do Hải Phòng, dự thảo Nghị quyết quy định Ban quản lý Khu kinh tế Hải Phòng được thực hiện chức năng quản lý nhà nước trực tiếp đối với các khu chức năng thuộc Khu Thương mại tự do Hải Phòng và giao thẩm quyền cho Ban quản lý giải quyết trực tiếp các thủ tục về cấp Giấy chứng nhận xuất xứ hàng hóa; Cấp, cấp đổi, cấp lại, điều chỉnh, thu hồi Giấy phép kinh doanh, Giấy phép lập cơ sở bán lẻ cho nhà đầu tư và cấp, cấp lại, gia hạn, thu hồi Giấy phép lao động và xác nhận người lao động nước ngoài không thuộc diện cấp giấy phép lao động vào Khu Thương mại tự do Hải Phòng.

Cần cơ chế quản lý rủi ro, cơ chế giám sát

Về phía cơ quan thẩm tra, ông Phan Văn Mãi, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội cho biết Ủy ban tán thành việc ban hành Nghị quyết thay thế Nghị quyết 35 về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hải Phòng và nhận thấy hồ sơ cơ bản đủ cơ sở chính trị, đủ căn cứ pháp lý, có căn cứ thực tiễn, đủ điều kiện trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 9.

Tại Dự thảo quy định: “Ủy ban nhân dân Thành phố chấp thuận chủ trương đầu tư dự án đầu tư xây dựng bến cảng, khu bến cảng mới có quy mô vốn đầu tư từ 2.300 tỷ đồng trở lên,” hiện thẩm quyền này của Thủ tướng Chính phủ. Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội tán thành phân cấp cho Thành phố theo đúng tinh thần Nghị quyết 45 của Bộ Chính trị. Tuy nhiên, đề nghị bổ sung quy định về chế độ trách nhiệm, bảo đảm quyền hạn đi đôi với trách nhiệm.

Về chính sách quản lý khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, dự thảo Nghị quyết quy định miễn thuế thu nhập doanh nghiệp, thu nhập cá nhân đối với hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội tán thành về chủ trương vì tương tự như Đà Nẵng, song đối với miễn thuế thu nhập doanh nghiệp, đề nghị bổ sung quy định: “Trường hợp doanh nghiệp thuộc đối tượng áp dụng thuế tối thiểu toàn cầu thì thực hiện nộp thuế theo quy định tương ứng” để bảo đảm thống nhất với chính sách về thuế tối thiểu toàn cầu. Ngoài ra, cơ quan thẩm tra đề nghị cân nhắc việc miễn trừ trách nhiệm đối với cán bộ, công chức, người lao động sử dụng vốn từ Quỹ đầu tư mạo hiểm.

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Phan Văn Mãi trình bày báo cáo thẩm tra dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thay thế Nghị quyết số 35/2021/QH15 ngày 13/11/2021 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Hải Phòng. (Ảnh: TTXVN)

Theo đại diện Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội, việc thí điểm thành lập Khu thương mại tự do là cần thiết, là quyết tâm chính trị của Thành phố Hải Phòng và Chính phủ; có đủ căn cứ chính trị, cơ sở pháp lý. Tuy nhiên, đây là vấn

đề lớn, không chỉ mang tính chất kinh tế mà liên quan đến quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội.

Vì vậy, đề nghị làm rõ tác động đến tăng trưởng kinh tế, ngân sách, xã hội; tính lan tỏa vùng miền...; Cơ chế quản lý rủi ro, cơ chế giám sát bảo đảm một mặt thông thoáng song giữ vững an toàn tài chính, an ninh kinh tế, trật tự xã hội; Trách nhiệm trong triển khai của các cá nhân, tổ chức liên quan.

Về chính sách thí điểm trong Khu thương mại tự do Hải Phòng, đại diện cơ quan thẩm tra cho rằng dự thảo quy định việc sử dụng đất đối với Khu Thương mại tự do Hải Phòng không phụ thuộc vào chỉ tiêu quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất quốc gia đã được cấp có thẩm quyền phân bổ cho Thành phố.” Để thí điểm chính sách vượt trội trong các khu kinh tế đặc biệt, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội cơ bản tán thành với đề xuất tuy nhiên đề nghị cần có quy định, hướng dẫn cụ thể trong thực hiện.

Về thẩm quyền Ban Quản lý Khu kinh tế Hải Phòng thực hiện cơ chế “một cửa,” cơ quan thẩm tra đề nghị rà soát để bảo đảm đơn giản hoá thủ tục hành chính; cần rõ ràng, minh bạch, kịp thời (ngắn về thời hạn); cụ thể về quy trình; hợp lý về thẩm quyền, bảo đảm năng lực tổ chức thực hiện.

Ngoài ra, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội tán thành việc áp dụng mức ưu đãi thuế thu nhập doanh nghiệp do chỉ tương tự như mức áp dụng với Khu kinh tế, song thời gian áp dụng dài hơn. Cơ quan thẩm tra đề nghị Chính phủ cân nhắc thời hạn ưu đãi, trường hợp doanh nghiệp thuộc đối tượng áp dụng thuế tối thiểu toàn cầu thì thực hiện nộp thuế theo quy định tương ứng.

Theo Vietnam+